

บทที่ 5

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 เกี่ยวกับข้อมูลด้านภูมิหลัง ครอบครัว เศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของนักศึกษาและประวัติการศึกษา (ได้สรุปผลข้อมูลแล้วในบทที่ 4) ความพึงพอใจต่ออาจารย์ที่ปรึกษา รุ่นพี่ และกลุ่มเพื่อน ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน และเพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 140 คน มีรายละเอียดของผลการวิจัย ในสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1.1 ความพึงพอใจของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา รุ่นพี่ และกลุ่มเพื่อน

นักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษา รุ่นพี่ และกลุ่มเพื่อน ในระดับมาก เรียงตามลำดับในเรื่องต่อไปนี้ คือ ความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นปี เพื่อนๆ กระตุ้นและสนับสนุนให้มีความสนใจในการเรียน ระบบรุ่นพี่ รุ่นน้อง ความเอาใจใส่ดูแล และให้คำปรึกษาแนะนำด้านการเรียนของรุ่นพี่ รุ่นพี่กระตุ้นและสนับสนุนให้มีความสนใจในการเรียน ความสัมพันธ์กับรุ่นพี่ ความเป็นกันเองของอาจารย์ที่ปรึกษา

สำหรับความพึงพอใจในเรื่อง อาจารย์ที่ปรึกษากระตุ้นและสนับสนุนให้มีความสนใจในการเรียน ความสัมพันธ์กับอาจารย์ที่ปรึกษา ความเอาใจใส่ดูแลและให้คำปรึกษาแนะนำด้านการเรียนของอาจารย์ที่ปรึกษา นั้น นักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจในระดับปานกลางเท่านั้น

5.1.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนการสอน

นักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในเรื่องอาจารย์ผู้สอนไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ความรู้ ความสามารถ ความกระตือรือร้น บุคลิกภาพ การให้คำแนะนำเอาใจใส่ ทุกกลุ่มวิชา อยู่ในระดับมาก รวมทั้งความพึงพอใจในเรื่องความสอดคล้องของเนื้อหาวิชา ความทันสมัยของตำรา สื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ในห้องเรียน ในทุกกลุ่มวิชา นักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจในระดับมาก เช่นกัน และในทุกกลุ่มวิชา เกี่ยวกับเรื่องความรู้ บุคลิกภาพ ความสามารถ ความกระตือรือร้น และการให้คำแนะนำเอาใจใส่ จะมีความพึงพอใจอยู่ในลำดับต้นๆ โดยเฉพาะความรู้ และบุคลิกภาพของอาจารย์ผู้สอนจะอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ของทุกกลุ่มวิชา

นอกจากนี้ ในเรื่องเอกสาร/ตำราที่ใช้ประกอบการสอน ของกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และภาษา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และเรื่องการจัดการเวลา และสภาพห้องเรียน ของกลุ่ม วิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ นักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจในระดับมากด้วย

สำหรับเรื่องอื่นๆ ที่นักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งควรจะได้พิจารณาปรับปรุง แก้ไขต่อไป ได้แก่เรื่องต่างๆ ดังนี้

- เรื่องปริมาณหนังสือประกอบการเรียน ในทุกกลุ่มวิชา
- เรื่องเอกสาร/ตำราที่ใช้ประกอบการสอน ของกลุ่มวิชาชีพ
- เรื่องการจัดการเวลา และสภาพห้องเรียน ของกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และภาษา

และกลุ่มวิชาชีพ

5.1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545

จากผลการวิเคราะห์มีตัวแปรอิสระเพียง 3 ตัวแปรเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม คือ เพศ, ผลการศึกษาเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษา (GPA) และการหลับขณะฟังคำบรรยายในชั้นเรียน แต่พบว่า มีเพียง 1 ตัวแปรเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ < 0.0001 คือ ผลการศึกษาเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษา (GPA) ซึ่งพบว่าผลการศึกษาเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษาสามารถทำนายผลการเรียนของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ได้ประมาณ ร้อยละ 22.6

ผลการวิจัยสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ ได้ดังนี้

Grade Point Average (GPA) 1st year Students = $0.792 + 0.638 (\text{GPA})$ หรือ

ผลการเรียนของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 = $0.792 + 0.638 (\text{ผลการศึกษาเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษา})$

จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ พินิต (2537) เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนนายเรืออากาศ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2536 พินิต พบว่า ผลการศึกษาเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษา ก่อนเข้าศึกษาที่โรงเรียนเตรียมทหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการเรียนของนักเรียนนายเรืออากาศ ชั้นปีที่ 1 เช่นเดียวกับการศึกษา 2 เรื่องที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาขึ้นอยู่กับผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (เจริญ, 2532 ; สุมา, 2522) และการศึกษาของประสาทิศศิลป์ (2528) ได้ทำการศึกษากลุ่มนักศึกษาที่ไม่สำเร็จการศึกษา พบว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้นักศึกษาไม่สำเร็จการศึกษา คือ พื้นฐานเดิมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอ่อน และนักศึกษาที่ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.00-2.00 จะมีอัตราการเรียนไม่สำเร็จมากกว่าเรียนสำเร็จ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ในชั้นปีที่ 1 เป็นการเรียนรู้ในสิ่งที่ได้ศึกษามาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพียงแต่เป็นการศึกษาในรายละเอียดที่ลึกซึ้งมากขึ้น นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมแตกต่างกัน รวมถึงรูปแบบในการเรียนรู้ของผู้เรียน (learning styles) ของแต่ละคน จะมี

ผลต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ชั้นปีที่ 1 และส่งผลต่อผลการศึกษาที่จะได้รับ นั่นคือ นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมดี ผลการศึกษาในระดับอุดมศึกษาก็จะดีด้วย

สำหรับตัวแปรอิสระอื่นๆ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการศึกษาของนักศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 อาจเป็นเพราะวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของทบวงมหาวิทยาลัยมีมาตรฐานที่ดี แต่ละคณะวิชาได้รับนักศึกษาเข้าศึกษาในช่วงคะแนนสอบเข้าศึกษาที่แตกต่างกัน จากวิธีการคัดเลือกข้างต้น นักศึกษาที่สามารถสอบเข้าศึกษาในคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ไม่ว่าจะได้คะแนนต่ำสุด หรือสูงสุด ในช่วงคะแนนสอบเข้าศึกษาในคณะฯ ก็อาจจัดได้ว่ามีความรู้ ความสามารถที่ไม่แตกต่างกัน (ยกเว้นพื้นฐานความรู้เดิม รวมถึงรูปแบบในการเรียนรู้ของผู้เรียน (learning styles) ของแต่ละคน และปัจจัยอื่นๆ ที่ยังไม่ได้ศึกษา) ถึงแม้ภูมิหลังของนักศึกษาแต่ละคนจะแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจ ครอบครัว สังคม และประวัติการศึกษา รวมทั้งความรู้สึกเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพ ความภาคภูมิใจในสถาบัน พฤติกรรมการเรียน ความพึงพอใจต่ออาจารย์ที่ปรึกษา รุ่นพี่ และกลุ่มเพื่อน และความพึงพอใจด้านการเรียนการสอน ส่งผลให้ตัวแปรดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์กับผลการศึกษาของนักศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 พบว่ามีตัวแปรอิสระเพียง 1 ตัวเท่านั้น ที่มีอิทธิพลต่อผลการศึกษาของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0001 ซึ่งตัวแปรอิสระนี้จะเป็นข้อมูลโดยตรง สำหรับผู้บริหารทั้งในระดับคณะ และมหาวิทยาลัย คณะอาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปพิจารณา ปรับปรุง แก้ไขระบบการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความสามารถหรือศักยภาพของนักศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถและมีประสิทธิภาพสูงสุดแก่นักศึกษา ตัวแปรอิสระดังกล่าว คือ ผลการศึกษาเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษา (GPA)

ในการนี้ ผลการศึกษาเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษา จึงจัดเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญและมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการศึกษาของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ดังนั้น ทางคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือผู้เกี่ยวข้อง ควรใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริม พัฒนานักศึกษาอย่างเป็นระบบตั้งแต่ นักศึกษาได้เข้าศึกษาในชั้นปีที่ 1 จนสำเร็จการศึกษาตามศักยภาพของนักศึกษาแต่ละคน หรือตามกลุ่มนักศึกษา โดยใช้ผลการศึกษาเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษา (GPA) เป็นปัจจัยหนึ่งในการกำหนดแนวทางการพัฒนานักศึกษา และควรประชาสัมพันธ์ ชี้แจงให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาทราบในการประชาสัมพันธ์ หลักสูตรของคณะฯ ว่าควรให้ความสนใจกับการเรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นพิเศษ เพราะจะเป็นพื้นฐานการศึกษาโดยตรง สำหรับการศึกษาที่ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

5.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผลการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผลการวิจัย ดังนี้

5.3.1 แนวโน้มว่า การคัดเลือกนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา จะมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับ ผลการศึกษาและพฤติกรรมการเรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นสำคัญ มาตรฐานของผลการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนทั่วประเทศในอนาคตจะมีมาตรฐานที่อยู่ในระดับใกล้เคียงกันมาก เพราะผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการคัดเลือกผู้เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะต้องมีการปรับมาตรฐานเกณฑ์ของผลการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในทุกโรงเรียนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

การคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาในคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ควรพิจารณาผู้สมัครที่มีความรู้ด้านวิชาการดีเป็นเกณฑ์สำคัญในการพิจารณาคัดเลือก เพราะผลการวิจัยยืนยันได้อย่างชัดเจนว่า ผลการศึกษาเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษา (GPA) ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลการศึกษาของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ถ้าคัดเลือกผู้สมัครที่มีความรู้ดีเข้ามาเป็นนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์แล้ว ผลการศึกษาที่คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์น่าจะได้ผลดีตามมา

5.3.2 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ควรจะดำเนินการ “โครงการช้างเผือก” เพื่อเป็นการคัดสรรนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาสูงเป็นอันดับต้นๆ ของภาคใต้ ได้เข้าศึกษาในคณะเภสัชศาสตร์ ทั้งนี้เพราะเช่นเดียวกับเหตุผลในข้อเสนอแนะที่ 1 คือ ผลการวิจัยยืนยันได้อย่างชัดเจนว่า ผลการศึกษาเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษา (GPA) ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลการศึกษาของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ในทางบวก ถ้าคัดเลือกผู้สมัครที่มีพื้นฐานและผลการเรียนดีเข้ามาเป็นนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์แล้ว ผลการศึกษาที่คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์น่าจะได้ผลดีตามมา ซึ่งจะเป็นผลดีในการได้คนเก่งเข้ามาศึกษาและสำเร็จเป็นบุคลากรด้านเภสัชกรรมที่มีคุณภาพของวงการวิชาชีพเภสัชกรรมต่อไป

ทั้งนี้ โครงการช้างเผือก นับเป็นโครงการที่ดีและควรส่งเสริมให้มี เพราะจะเป็นการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาที่เรียนดี แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย นอกเหนือจากคัดสรรนักเรียนเข้าร่วมโครงการจากผู้ที่เรียนดีและมีโอกาสทางการศึกษาสูงแล้ว

5.3.3 ควรมีการทำวิจัยในเชิงลึกต่อไปอีกจากการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545” ทั้งนี้เพราะ ผลการวิจัยที่ศึกษาจากตัวแปรอิสระ 41 ตัวแปร มีเพียงตัวแปร 1 ตัว คือ ผลการศึกษาเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษา (GPA) สามารถทำนายผลการศึกษาของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ได้ประมาณ ร้อยละ 22.6 เพราะฉะนั้นอีกร้อยละ 77.4 น่าจะเป็นจากปัจจัยอื่นๆ อีกที่ยังไม่ได้ทำการวิจัยในครั้ง นี้ เช่น รูปแบบในการเรียนรู้ของผู้เรียน (learning styles) สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา (educational environment) วิธีการเรียนการสอน แหล่งความรู้

สำหรับนักศึกษา จะจกศึกษาเฉพาะคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นต้น เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยอื่นๆ อีกที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นอกเหนือจากผลการศึกษาเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษา (GPA)

5.3.4 ควรมีการทำวิจัยอย่างต่อเนื่องกับนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 เมื่อนักศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2, 3, 4 และ 5 หรือ 6 เพราะนักศึกษามีสถานภาพต่างกันแต่ละชั้นปี ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการศึกษาในแต่ละชั้นปี ก็น่าจะแตกต่างกันไป งานวิจัยเรื่องนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยต่อเนื่องกับนักศึกษาในชั้นปีสูงขึ้น เพราะเป็นการศึกษาวิจัยข้อมูลในภาพรวมและเป็นข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ผู้วิจัยอาจไม่จำเป็นต้องศึกษาปัจจัยที่ได้ศึกษามาแล้วและไม่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักศึกษา ทั้งนี้ หากได้มีการทำวิจัยอย่างต่อเนื่องดังกล่าวจริง ผลการวิจัยที่ได้ตั้งแต่นักศึกษาเข้าศึกษาในคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จนสำเร็จการศึกษา จะเป็นข้อมูลที่ติดต่อผู้บริหาร คณาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาระบบการเรียนการสอนของคณะฯ ได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพต่อไปด้วย